

Ευρωπαϊκή Εταιρεία: ένα υπερεθνικό όργανο στην υπηρεσία των επιχειρήσεων

Η ελληνική αγορά πλήττεται από την οικονομική κρίση, η οποία έχει υποβάλει τη χώρα μας σε μια διαδικασία έντονης εσωστρέφειας. Πηγή εποικοδομητικού προβληματισμού για πολλές ελληνικές επιχειρήσεις μπορεί να αποτελέσει μία νέα εταιρική μορφή με υπερεθνικό χαρακτήρα. Η Ευρωπαϊκή Εταιρεία, η οποία αποδίδεται με τον λατινικό όρο *Societas Europaea (S.E.)*, αποτελεί πλέον το κοινό ευρωπαϊκό νομικό πρόσωπο, το οποίο λειτουργεί με ενιαίους όρους για όλες τις χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Αφού προηγήθηκαν 35 χρόνια διεργασιών στο επίπεδο της Ένωσης, «γεννάται», ή άλλως νομοθετείται, το 2001, η Ευρωπαϊκή Εταιρεία. Πρόκειται για άμεση παρέμβαση της Κοινότητας στο εταιρικό δίκαιο των χωρών-μελών, που στοχεύει στη διευκόλυνση της επιχειρηματικής συνεργασίας και της αναδιοργάνωσης των υφισταμένων επιχειρήσεων.

Η *Societas Europaea* δύναται να συσταθεί από δύο τουλάχιστον νομικά πρόσωπα, που εδρεύουν σε διαφορετικές χώρες-μέλη μέσω τεσσάρων περιοριστικά αναφερόμενων στον Κανονισμό τρόπων και με προβλεπόμενο εταιρικό κεφάλαιο 120.000 ευρώ. Το ζήτημα της έδρας χαρακτηρίζεται

από την αρθρογραφία ως η περιπουσία της Ευρωπαϊκής Εταιρείας. Προδύλως, η έδρα της πρέπει να βρίσκεται σε ένα εκ των κρατών-μελών της Ε.Ε., εκεί όπου θα ασκείται η διοίκηση της εταιρείας και στο νομικό πλαίσιο του οποίου και θα εμπίπτει. Η και-

Μπορεί να γίνει αποτελεσματικότερο όπλο ενάντια στην απομόνωση και την καχυποψία που προκαλείται για τις ελληνικές επιχειρήσεις.

νοτομία, η οποία εισάγεται, είναι η δυνατότητα μεταφοράς της έδρας της Ευρωπαϊκής Εταιρείας μεταξύ των κρατών-μελών χωρίς τη διάλυση του νομικού προσώπου. Ακρογωνιαίος λίθος της Ευρωπαϊκής Εταιρείας δεν θα μπορούσε να είναι άλλος από το φορολογικό καθεστώς που τη διέπει. Ατυχώς ή ευτυχώς, η φορολογική μεταχείριση της Ευρωπαϊκής Εταιρείας δεν αποτελεί αντικείμενο ρύθμισης του Κανονισμού. Είναι, λοιπόν, επόμενο πως οι ε-

Η Ευρωπαϊκή Εταιρεία αποτελεί άμεση παρέμβαση της Κοινότητας στο εταιρικό δίκαιο των χωρών-μελών, που στοχεύει στη διευκόλυνση της επιχειρηματικής συνεργασίας και της αναδιοργάνωσης των επιχειρήσεων.

θνικές φορολογικές διαφοροποιήσεις αναμένεται να οδηγήσουν αναπόφευκτα σε φυγή εταιρειών από το κράτος με τη μείζονα φορολογική επιβάρυνση σε εκείνες με την ελάχισσυνα. Παράδειγμα αποτελεί η επέκταση των δραστηριοτήτων των ελληνικών επιχειρήσεων στην Κύπρο, καθώς ο επιβαλλόμενος φόρος στις επιχειρήσεις ανέρχεται σε 10% επί των κερδών έναντι 40%, που ισχύει πλέον στη χώρα μας.

Σχετικώς με την εταιρική διακυβέρνηση, θεσπίζονται πλέον δύο συστήματα διοίκησης της Ευρωπαϊκής Εταιρείας: το μονιστικό (one tier) και το δυαδικό (2 tier system). Στο μονιστικό σύστημα, η διαχείριση της εταιρείας και η νομική εκπροσώπηση της πραγματοποιείται από το ένα, το μοναδικό όργανο διοίκησης και η διεύθυνση της εταιρείας ανατίθεται από το όργανο αυτό σε ένα ή και περισσότερα μέλη του. Η αναλογία με το οικείο σε εμάς διοικητικό συμβούλιο των ανωνύμων εταιρειών είναι σαφής. Στο δυαδικό σύστημα υφίσταται ένα «διευθυντικό όργανο», που ασκεί τη διοίκηση, μέλος του οποίου εκπροσωπεί και την εταιρεία, και ένα «εποπτικό» όργανο, το οποίο ελέγχει τη διοίκηση που ασκεί το «διευθυντικό όργανο».

Σύμφυτη με την ύπαρξη της Ευρωπαϊκής

Εταιρείας και αναγκαία προϋπόθεση για την ίδρυσή της θεωρείται η υποχρεωτική συμμετοχή των εργαζομένων σε επίπεδο ενδμέρωσης, διαλόγου και ανταλλαγής απόψεων, αλλά και συμμετοχής στην ανάπτυξη των στρατηγικών της επιχείρησης.

Στην προβληματική του Mario Monti, κορυφαίου οικονομολόγου και αρμόδιου Επιτρόπου για την κοινή αγορά, το 1997, συνοψίζεται ο στόχος που προδιαγράφηκε για την *Societas Europaea* και έχει ως εξής: «Αραγε ο Μπιλ Γκέιτς θα είχε την ίδια επιτυχία εάν χρειαζόταν να ιδρύει θυγατρικές της Microsoft σε κάθε μια πολιτεία της Αμερικής όπου λειτουργούσε, παρά με το να λειτουργεί στις Ηνωμένες Πολιτείες συνολικά;»

Σε μια περίοδο έντονης κινδυνολογίας και διεθνούς αμφισβήτησης της ελληνικής οικονομίας στο σύνολο της, η ορθή χρήση ενός υπερεθνικού σχήματος, προσαρμοσμένου στις ανάγκες της κοινής αγοράς, όπως είναι η Ευρωπαϊκή Εταιρεία, αποτελεί το αποτελεσματικότερο όπλο ενάντια στην απομόνωση και την καχυποψία, που προκαλείται για τις ελληνικές επιχειρήσεις και θέτει σε κίνδυνο το μέλλον τους.

* Δικηγόρος, ερευνητής στο Institute of Advanced Legal Studies, Πανεπιστήμιο του Λονδίνου.